

Josef před faraómem, tučná a hubená léta

Původ materiálu

Tomáš Pavelka

Pořadí v lekci

17

Genesis 41

Postřehy pro učitelku

- Kráva byla v Egyptě posvátným zvířetem (jako jediné zvíře se nesměla obětovat), byla podobou oblíbené bohyně lásky, mateřství a plodnosti Hator. Říční tráva byla Egyptany velmi ceněna a sklízela se jako obilí. Hator – kráva byla zobrazována spolu s ní. Do třetice je tu Nil, z jehož záplav rostla veškerá egyptská úroda. Bůh tu tedy promlouvá k Egyptanům symboly všeho, čeho si cenili.
- Z Nilu ale vystoupí i hubené krávy (Faraó pak říká: „Něco tak šeredného jsem neviděl v celé egyptské zemi.“). Bůh tak ukazuje, že nemá cenu uctívat jednotlivé příjemné věci na zemi, třeba jako úrodu, protože ty samé věci se k nám mohou otočit zády – hubené krávy sežerou ty tučné. Když bohyně plodnosti odepře plodnost, ke komu se má člověk obrátit?
- Druhý sen vlastně vysvětluje první sen: Konkrétně půjde o obilí, základní potravinu, které bude nedostatek. Východní vítr zřejmě fouká z pouští arabského poloostrova, půjde o tzv. fén, suchý horký vítr.
- I když hubené sežerou tučné, zůstanou hubené – neplatí, že „všechno zlé je pro něco dobré“, není to tak, že by mezi dobrým a zlým byla rovnováha. Ale zlé věci jsou proto zlé, že zcela ničí to dobré a nic nezůstává. Dobré a zlé nejde nějak vyvažovat.

- Věštci nedovedou odpovědět, protože odpověď je právě v tom, že uctívat hojnost, jejich bohyni, nemá smysl – ke komu se člověk obrátí, když hojnost přestane?
- Proto Josef říká: „Ne já, ale Bůh dá faraónovi uspokojivou odpověď!“ A to je smysl celé kapitoly. Hospodin je s námi v časech dostatku, ale i nedostatku. Když se nám daří zle, ještě to neznamena, že se na nás hněvá. I když je nám zle, stále se na něj můžeme obrátit. Je lepší se „naučit víře“ ještě když se nám nic neděje, abychom pak dokázali ustát těžké chvíle. Jako za těch sedm tučných let bral Josef pětinu z úrody, které zbylo i tak hodně, tak máme na Boha myslet i tehdy, kdy si myslíme, že bychom se bez něj obešli, protože je nám dobře i bez něj. Věřit v Boha, když je nám dobře, nás moc nestojí – a tedy tím spíše to máme dělat, když je to tak lehké. Přijdou i časy, kdy nám nic jiného, než víra v Boha, nezbude.
- Josef je nazván „Spasitel světa“. Josef je totiž předobrazem Krista, který zachraňuje pohany a později i své vlastní bratry, kteří ho nejdříve odmítli a vydali pohanům – Židy. Tak i Kristus nejdříve povolá všechny pohany, které chce a potom se dá poznat i židům (Řím 11, 25nn).
- Josefovy úžasné schopnosti vždy přinášejí prospěch lidem kolem něj, on sám jich nezneužívá pro sebe. Takže i když se stane druhým po faraónovi, má velmi nákladné oblečení a šperky a všichni se mu musí klanět, neusne na vavřínech, ale všech sedm let hojnosti věnuje neúnavné práci. Povšimněme si, že sýpky jsou ve všech městech, takže až bude hlad, nebudou muset lidé pro obilí cestovat daleko. Tak nás i Písmo učí, že věci je nejlepší řešit na co nejnižší úrovni.

Návrh výkladu

1. Faraónovi se zdá o kravách, protože krávu uctívali jako bohyni hojnosti a úrody. Ale když věříme v nějakého boha jen proto, abychom se měli dobře, co nám zbude, když se nám dobře dařit přestane? Pak budeme sami. Proto jsou tam ty hubené krávy, ta samá bohyně, bohyně úrody, může být na Egyptány i zlá a pak jim nic nepomůže.

2. Věštci a mudrci věří ve své bohy jen proto, aby se jim dařilo dobře, proto nedovedou sen vyložit.
3. Josef ho vyložit umí, protože spoléhá na Boha, který je s námi, i když je nám zle. Josefovi je zle už třináct let – od sedmnácti je otrokem a dokonce i vězněm a přece pořád věří v Boha. Bůh ho neopustil ani ve vězení. Proto máme v Boha věřit ještě pokud je nám dobře, aby naše víra byla silná, až nám bude zle.
4. Faraon nazval Josefa „Safenat Paneach“, Zachránce světa, protože Josef je předobraz Krista. Také Ježíše jeho vlastní lidé vydali pohanům (Římanům), také Ježíš nejdříve zachránil nás, pohany. A až na konci v něj uvěří i Židé, jeho bratři.
5. Josef nezlenivěl, i když toho tolik dostal. Místo toho, aby si stále jen užíval a dělal, co ho baví, když může, pilně plnil své úkoly.

Kulisy vyprávění

- Egypťané uctívali bohy, kteří vypadali jako zvířata nebo měli zvířecí hlavy. Všechny ostatní národy se tomu velmi divily.
- Egypt je velmi úrodný, protože se každý rok na jaře rozvodní Nil a přinese na pole úrodné bahno, jako hnojivo. Voda z Nilu se pak používá na zalévání polí, přímo na pole vedou kanály. A v Egyptě strašně silně svítí slunce, takže rostliny mají hodně sluníčka a zároveň neusychají, protože mají dost vody.

Odkaz na pracovní list

[06 Josef v Egyptě](#)

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

Genesis 41